

Изх. № 3
11.02.2022 г.

**ДО
КОМИСИЯТА ПО
КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ
ВЪПРОСИ В 47-ТО НАРОДНО
СЪБРАНИЕ**

МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО

**УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА КОМИСИЯТА ПО
КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ ВЪПРОСИ,**

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО,

По повод откритата процедура за обществено обсъждане и във връзка с предложения Проект на Закон за изменение и допълнение на ЗСВ, изразяваме становище, че обсъжданият законопроект не отговаря на обществената необходимост налагаща подобна промяна без да се проведе широка обществена дискусия. Видно от мотивите на ЗИД на ЗСВ не са посочени конкретните причини за това и целите, които се поставят с предлаганите изменения, като същите са в противоречие с чл.28 от Закона за нормативните актове.

Не се сочи по какъв начин ще се подобри работата на съдебната система с предложените изменения. Закриването на тези органи и преразпределянето на делата съобразно местната и родова подсъдност, не само, че няма да подобри правораздавателната и правоприлагащата дейност, напротив– ще задълбочи проблемите.

Подобен показателен пример за сбъркан подход е провалът на съдийската колегия на ВСС да избере модел за реформа на съдебната карта, който да получи широка подкрепа от всички засегнати страни. Не бяха дадени достатъчно ясни аргументи и мотиви за избора на модела, за направените проучвания и анализи, за събраните данни. Проблемът не е

толкова в това кой точно съд да се „закрие“, да се промени ли подсъдността и т.н., а в начина, по който беше проведен дебатът за тази реформа след анонсиране на избора на т.нар. модел 4. Реформа на съдебната карта обаче е наложителна в контекста на цялостната съдебна реформа и тя не може да бъде сведена само до закриване на определени съдилища.

Със ЗИД на ЗСВ се заличават работещи структури, без да се дадат ясни и категорични правила за структурите в съдебната система, ангажирани с борбата с корупцията, организираната престъпност, включително и с делата от компетентността на Европейската прокуратура и делегираните прокурори

Провеждането на съдебна реформа изисква изготвянето на цялостна концепция, която да обхване всички възможни аспекти. Отделни поправки „на парче“ вероятно биха дали някакъв временен резултат, но не и до траен такъв.

Самите промени може да се случват поетапно, а не наведнъж, но е необходима цялостна дългосрочна визия как да изглежда реформираната съдебна система. Министерство на правосъдието не предлага един консолидиран проект на ЗСВ, което ще позволи да се проследят и взаимовръзките по направените изменения.

Закриването на съдилища с национална компетентност, с такива тежки висящи дела, крие риск делата да започнат отначало, а оттам би имало тежки последици за правораздаването като цяло. Ако е необходима законодателна реформа, то трябва да се прецизира компетентност на тези органи, разширявана няколкократно през годините, а не да се пристъпва към закриването им.

Последиците от закриването на тези органи ще са негативни за правораздаването, тъй като не се предлага никакъв по-ефективен механизъм, по-подготвен съд или прокуратура или нови правни инструменти за разглеждане на делата за организирана престъпност, тероризъм и корупция.

Ако едно дело би имало различно решение в зависимост от това от кой съдия или съд се гледа, то това създава недоверие в съдебната система и трудно може да се оправдае с вътрешно убеждение на конкретния съдия. Пътят е в ясните законодателни рамки, в които може да се движи това независимо вътрешно убеждение, тълкувателните решения и техният задължителен характер и най-вече - контролната дейност на висшата съдебна инстанция - Върховния касационен съд.

На следващо място не приемаме начина, по който механично е уредено заличаването на специализираните структури, и посочения в §56 в ЗИД на ЗСВ срок за влизане в сила на закона. Ако се достигне до такова заличаване на специализираното правосъдие, двумесечният срок е крайно недостатъчен по отношение организация по окомплектоване и изпращане на делата, предаване на веществени доказателства и уреждане на служебния статус на магистратите и служителите в тези звена на съдебната система.

Създаването на специализираните структури в съдебната система беше извършено в резултат от анализи, обсъждания и становища в работни групи. Разширяването на тяхната компетентност, с измененията в НПК от 2017 г. и 2018 г., се основава на изводите в докладите по Механизма за сътрудничество и проверка на Европейската комисия и на препоръките в Независимия анализ на структурния и функционален модел на Прокуратурата на РБ и нейната независимост от м. декември 2016 г., за постигнатите от специализираните звена добри резултати в борбата срещу организираната престъпност.

В мотивите на ЗИД на ЗСВ не е аргументирано е изложено, че се нарушава принципът на независимост на съда, а оттук принципът на правовата държава с въведената специализация чрез „смесването на критериите за специализация по материя /предмет/ и специализация с оглед субектите“. Пропуснат е обаче фактът, че по въпроса за разликите между „специализираните“ и „извънредните“ структури вече се е произнесъл Конституционният съд на Република България още преди да започнат да функционират специализираните съдилища и прокуратури у нас.

С Решение № 10 от 15 ноември 2011 г. по к. д. № 6/2011 г. Конституционният съд е приел, че Специализираният наказателен съд отговаря на изискванията за редовен съд, който да бъде независим и безпристрастен, тъй като е създаден със закон, прилага същото материално и процесуално право като останалите съдилища и съдиите в него се назначават съобразно условията и реда, предвидени за останалите съдии, което е гаранция за тяхната независимост по смисъла на чл. 6 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи.

С Решение № 6 от 27 март 2018 г. по к. д. №10/2017 г. Конституционният съд е отхвърлил искането на пленума на Върховния касационен съд и на Висшия адвокатски съвет за установяване на противоконституционност на чл. 411а, ал. 1, т. 4 от НПК. В решението си

Конституционният съд е взел отношение, като е направил заключение: „Твърденията, че специализация на съдилищата е възможна единствено въз основа на предметен критерий; че специализация по отношение на заеманата от деца длъжност е изключена, и че специализиран съдия, според Становище (2012) № 15, § 5 на Консултативния съвет на Европейските съдии, е само този съдия, който се занимава с ограничени области на правото (наказателно, данъчно, семейно и т. н.), са необосновани“. Създаването на структурите на специализираното правосъдие, както и разширяване компетентността им беше извършено в резултат от отчетени неубедителни и непоследователни резултати в борбата с корупцията по „високите етажи на властта“ от общите съдилища и общите прокуратури.

Важно е да има предвид и това, че Българската специализирана прокуратура беше избрана на 06.12.2021 г., в съревнование с други европейски прокуратури, за Председател на Секретариата на Постоянната конференция на прокурорите с мандат от 4 години. При наличието на това председателство и ангажимента, поет към европейските институции, не може да се вземат решения за закриването ѝ, без това да бъде съгласувано с институциите на Европейската общност, тъй като България е страна-членка на ЕС.

В случай, че независимо от становището ни, се достигне до приемане на ЗИД на ЗСВ правим следните предложения:

I. Закриване на Специализираните наказателни съдилища

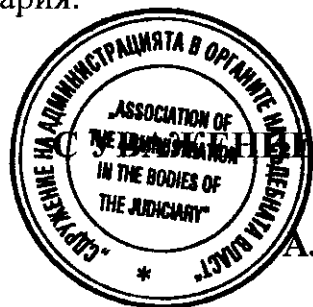
- Съдиите от апелативния специализиран наказателен съд (АСпНС) следва да преминат на избрана от тях равна по степен длъжност съдия.
- Съдиите от специализирания наказателен съд (СпНС) следва да преминат на избрана от тях по степен длъжност съдия.
- Висящите дела в АСпНС и СпНС, които изискват неизменност на състава, не започват отначало, а се преобразуват като дела в съда, в който докладчикът е преминал, а останалите членове на състава се командирова само за разглеждане на делото.

- За съдебните служители в АСПНС и СПНС следва да бъдат разкрити еквивалентни щатни длъжности в органи на съдебната власт в същия съдебен район, след което да бъде реализирана процедурата по чл. 343 от ЗСВ.

II. Закриване на апелативната специализирана прокуратура, специализираната прокуратура и на следствения отдел в специализираната прокуратура

- Прокурорите от апелативната специализирана прокуратура следва да преминат на избрана от тях равна по степен длъжност прокурор.
- Прокурорите от специализираната прокуратура следва да преминат на избрана от тях равна по степен длъжност прокурор.
- Следователите от следствения отдел в специализираната прокуратура следва да преминат на длъжност следовател в избран от тях окръжен следствен отдел.
- За съдебните служители в апелативната специализирана прокуратура, специализираната прокуратура и следствения отдел в специализираната прокуратура следва да бъдат разкрити еквивалентни щатни длъжности в органи на съдебната власт в същия съдебен район, след което да бъде реализирана процедурата по чл. 343 от ЗСВ.

С оглед изложените от нас аргументи, предлагаме предложения проект на ЗСВ да не бъде внасян за разглеждане и обсъждане от Народното събрание на Република България.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС НА
СДРУЖЕНИЕ В АДМИНИСТРАЦИЯТА
В ОРГАНИТЕ НА СЪДЕБНА ВЛАСТ**